

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Készítotek vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 5.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Égész évre 12 korona, félévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölün

Türelem és lemondás.

Napról napra neveztebb az élet, több a gond. Erőnk immár megedzett a súlyos kereszt viselésében és a martírok mosolyával törtetünk előre a tövises uton. Panasz nem bugyan ki az ajkaktól. Színes remények naroktikuma minden fájdalmat elnyom a fáradtság nem lett urrá felettünk, új harci jelszavak új életet öntenek belénk. Tudjuk, hogy amiért harcolunk: a hazánk élete.

Mennek a fiúk, még mindig mennek apákkal és öszlűrtű magyarokkal egy sorban, hogy töltsék a moloch gyomrát, amelynek szüntelen kannibál étvágyát nem lehet csillapítani. A népek, amelyek véreiket harcolni bocsátják és itthon súlyos gondokkal tengetik az életet, türelmesek, mint az égi szentek és megnyugvósek mint a bibliai bölcsék. A türelem sulyait feszíti a sok megpróbáltatás, de nem pattantja széjjel. Ezt a rettentő kálváriát végig kell járni az embernek, akit a véletlen ezidőben vetett a földgolyóra. A mi csodálatos ellentállásunk és sok diadalunk forrása katonai erőnk és az a csodás türelem, amellyel a nehéz keresztet viseljük. Ebből a forrásból táplálja magát a siker, míg egyszer mégis kipattan gyümölcséből a béke. Csöndes bánattal nézzük, hogy mennek el hosszú sorban legjobb testvéreink és a magunk sok nyomoruságát elrejtjük a türelem lemondása mögé.

A tulsó oldalon, ellenségeinknél már inog a közös megértés gondolata és az idegek kezdik átvenni a szót, a hangtalan szenvedés lemondása helyett. Megreszket az orosz föld és öléből, mint forró lava tör elő az elfolytató indulat. A cári erő még olymója a fellobbanást, de röpké fényénél már meginog a hatalom. A francia név tüze is föllobog és mindennap nagyobb a tábora annak a seregnek, mely fehér zászlókkal, a béke szelid imádságával közeledik a harcterek felé.

A háború szitálásának és ébrentartásának gonosz vándorai járkál országai fővárosait és a mindig új és egyre rikitőbb színekkel festett győzelem fölírított mómorával álomba altatják az igaz emberi lelkiismeret. De mögöttük már zengőbbek az új hangok és a harcterek fölött, a dermesztő hideg fehér éjszakák csöndjében, mint templomi szolozsma száll el a felhők alatt a vágyakból szótt szebb ígért.

Szociális gondoskodás a hadi özvegyekről és árvákról.

Nyissák meg újra a napközi gyermekotthont.

A nemzetek titáni küzdelme még egyre tart. A legraffináltabb gyilkoló fegyverekkel rontanak egymásra, hogy e pusztuljon a föld legnagyobb értéke: az ember.

Sok apa hull el a hősök mezején és a család lelkét a fájdalom és a bánat el, mert elvesztette a fenn tartóját és félve gondol jövendő sorsára, mert a csekély katonai nyugdíjból nem tud megélni. Lassuk csak, mennyi egy gyalogos özvegyének évi nyugdíja és gyermeknevelési járuléka?

Évi nyugdíj, ha a katoná nem a harctéren (állenség előtt) esik el, illetőleg halálát nem a harctéren szerzett sebesülés okozta, 72 korona. Ez összeg ötven százalékkal több (108 K.) ha az ellenség előtt esik el, illetőleg halálát az ellenség előtt sebesülés okozta. Vagyontalansága es keresésképtelen ég osztón az özvegy nyugdíjsegélyt kap, ami évi 96 K. a gyermeknevelési járuléka pedig évi 48 K. Például egy özvegy, akinek egy kis gyermeke van es férje az ellenség előtt esett el, évi nyugdíja az előadottak alapján 108 + 96 = 204 korona, nevelési járuléka 48 K. Összes katonai ellátása tehát évi 252 korona.

Az állam, hogy e csekély összeget némileg pótolja az 1915. évi XV. t.-oz, ben évi segélyt állapított meg az özvegyek és árvák részére, amely segély a háború tartamára es utána hat hóig érvényes. Az évi segély alihivatkozott példánál az özvegy részére 120 K. a gyermek részére 12 K. Így ezen családának 252 K nyugdíj és 132 K. évi segély áll rendelkezésére, azaz havonta 32 korona.

Egymagában ez összegből megélni nem lehet és ezért minden özvegy kenyérkeresésre szorul. Szükséges részére mennél több munkalehetőség nyújtás, (pl. foglalkoztató műhelyek felállítás), hogy keresetre szert (vagy pótolhassák szerény nyugdíjat es ilyen módon létfentartásukat biztosíthassák.

Az özvegyek munkája részint otthoni (varrás, mosás, vasalás, kézimunka, stb), részint házonkívüli (gyári munka, napszámos, takarító, szolgá stb.) Otthoni munka esetén az anya gyermekeinek nevelését es háztartásának rendben tartását is végzi, míg a háson kívüli munka esetén az anya legnagyobb gondját

gyermekeinek elhelyezése képezi. Ha nagyszülők vagy más közeli hozzátartozók vannak, akkor rájuk bizza gyermekeit, ritka esetben bizza idegenekre, kik bizonyos összegért a gyermek felügyeletét elvállalják.

Leginkább azonban a napközi otthonba helyezi el a gyermekeit. Ez utóbbi a legbiztosabb módja az elhelyezésnek, mert a gyermekek állandóan legnagyobb felügyelet alatt vannak es rendes ellátásban részesülnek, kell, hogy szeretettel es örömmel vigyék gyermekeiket a napközi otthonba, hogy kenyérkereső munkájukra nyugodtan mehessenek. Most látjuk tehát a napközi otthon óriási fontosságát, amidőn oly sok nő kenyérkeresetre szorul. A napközi otthon intézménynek mindinkább fejlődni, nagyobbodni kell, hogy segítsen azokon, kik oly szomorú sorsra jutottak, hogy elhajt férjüket helyett a családfenntartó szerepét kellett átvenniük. A társadalom es állam első érdeke, hogy ezen embervédelmi intézmény mindinkább fejlődjék, hol a jövő nemzedék oly gondos es szeretetteljes apolást talál.

Mi lesz az ipari cikkek ármaximálásával?

Nem a gazdák kívánsága, hanem mindnyájunké, hogy vessenek véget annak a lehetetlen uszorának, ami most az ipari cikkekkel folyik. Drágább minden sajnós jól tudjuk, hiszen a kultúrámberhez már nem is méltó lemondásával az élet igéyyeknek tengetjük magunkat máris holnapra a legsanyarubb élet sorban. Az ipari cikkek drágasága azonban épen azoké, amelyekre a közfogyasztásnak leginkább van nélkülözhetetlen szüksége — tulmegy azonban a legvégső határon is, amelyek a viszonyok legpesszimistikusabb mérlegelése, vagy az anyag beszerzésének nehézségei megindokolhatnak.

A ruha, meg a cipő olyan drága lett, hogy — a legsilányabb is — sokkal drágább, mint amennyit különösen a fix jövedelmű ember büdzséje elbir. Es még ma sem áll meg az árfehájtás ránk nézve tragikusan felefelé lendülő útján, uszszóiván óráról-órára nő az, anékül hogy a hatóságai energia elébe állana es féket vetne telhetetlenségének.

A gazdáknak abban teljesen igazuk van, hogy a mezőgazdasági produktumok ára nincs arányban az ipari cikkek magas áraival. Mink est nem az agrárérdekek szempontjából mondanoljuk, mert hiszen az sem áll mindenben az ünetlenség magasságában. A mi szavunk a ren-

geteg fogyasztók panaszának visszhangja, azoké, akiknek mindennap nehezebb es nyomoruságosabb as életük, akikben már eddig nyomoruságosabb az életük, akikben már eddig is valami isteni csoda tartja a lelket. A kifacsart, a kiuszorázott fogyasztók panaszos hangja a miénk azoké, akik anyagilag es lelkileg szintén hős esesettei a háborúnak.

A magasabb érdekeknek, amelyek ma mindennél előbbre valók, engedelmesen es a haza ügye iránti hűséggel vetjük alá most is a miünket. De vajjon milyen magasabb érdek lehet az, amelynek egész társadalmi osztályoknak, a nemzeti test azelőtt legészségesebb es legdolgosabb szerve fog áldozatni esni? Milyen magasabb érdek az, amelyikért el kell tűrni, hogy a mindennapi szükségletünkhöz es csupán egy jut hatunk, ha magunk tökre meggyünk s lelketlen spekulások meggazdagodtak rajta. Az ipari uszora letűrése az igazi nemzeti érdek feismerése volna.

Szén nélkül a város

A szénhiány Ujhelyben napról napra fokozottabb mértékben lép fel. Az emberek elkeseredetten szaladgálnak egyik szénkereskedőtől a másikig, ahol mindenütt egyforma a lesújtó válasz, hogy nincs, megrendeltük, de nem érkezett meg.

A válasz elszoromorítja az embereket, bajokat idéz elő háztartásokban es lázongóvá teszi őket, mert bár ez a szénhiány a nem remélhető erős hideg beállta óta, tehát már három hét óta kísért es fejlődött mai fokára, hatóságai részről vajmi kevés intézkedés történt.

Elismerjük, a város talán nehezebben tudja most megszerezni a szenet, hiszen ez új üzlet neki s ellenségeket egyszerre állott szembe a forgalmi zavar, de viszont elvitat hatatlan, hogy elsősorban a város feladata a szénről való gondoskodás. Az ő kezében fut össze mindazon előnyöknek a szája, amelyekkel akadálytalanul tudná a közönséget szénhez juttatni.

A tarthatatlan helyzetet súlyosbítja az, hogy tűzfát sem lehet kapni, tehát az sincs, mivel pótolhatná a lakosság a szén melegét.

A szénrel való takarékoskodásra vonatkozó kormányrendelet végrehajtásával nincs eleje véve a szénhiány s nem kerülhető el az a sok nyomor es szenvedés, amiktől csak napok választják el a lakosságot.

Valami sürgős es hathatós közbélésre volna szükség, gyors segítségre a polgármestereknek, amiért osztatlan lenne a közönség halála.

HIREK.**Sebesültek.**

Csend. Alkonyat. Rázós, görögnyös út. Rozsant szekér előtt két vén gebe. Lépteket mélan, reszkét innakkal Az elsőből völgé felé. Léptet a két ló, zörög a szekér, Törtött kasán átszivárog a vér!

Rozsant szekér előtt öreg gebék, Valaha tán hintó előtt repültek. Rozsant szekéren keresztül-kasul Emberfoszlányok, sebesültek. Léptet a két ló, zörög a szekér, Törtött kasán átszivárog a vér.

Rozsant szekéren lankadt sebesültek Feküsznek némán, lomhán mint a holtak. Az arcuk szürke, szürke, elgyötört. Ma reggel még pirosak voltak. Léptet a két ló, zörög a szekér, Törtött kasán átszivárog a vér.

Együtt fekszenek honvéd és orosz. A szívük testvér, béke szállt belé, Mindnyájuk ajkán vádoló némaság. Így bandukolnak egy lsten felé. Léptet a két ló, zörög a szekér, Törtött kasán átszivárog a vér.

Mindnyájuk ajkán vádoló némaság És minden átok egy fejeére száll: Urunk állj bosszút értünk nyomorúkért! A czár akarta ezt! A czár! Léptet a két ló, zörög a szekér, Törtött kasán átszivárog a vér.

Csend. Alkonyat. Rázós, görögnyös út, Villám ragog a búz fekhözön át, A végítélet búzke anyyala Közszörül az lsten pallosát! Léptet a két ló, zörög a szekér, Törtött kasán átszivárog a vér...

Juhász Jenő.

— **Szöchenyi-Wolkenstein Ernő** s a játékonyságáról és meloen gröz saivéről általában ismert grófné ötvenedik születése napját ünnepelte tegnap a város közönsége. Dálelött a helybéli összes játékonysági egyesülések tisztelegtek a grófné előtt, délután öt óraker pedig játékonysélu hangversenyt rendeztek tiszteletére a városi sainházban.

— **Bírósági kinevezések.** Ófelsége a király dr. Stépan Sándor debreeni kir. törvényszéki jegyzőt a sátoraljaujhelyi ügyészseghoz alügyészseghoz neveste ki. — A m. kir. igazságügyi-miniszter dr. Tomola Béla sátoraljaujhelyi kir. törvényszéki jegyzőt önálló működési körrel ruházta fel; dr. Kovács Elemér kir. törvényszéki jegyzőt a sátoraljaujhelyi kir. járásbírószaghoz helyezte át és dr. Heroeogh Károly homonnai kir. járásbírószági albirót a kassai kir. ítélőtáblához tanácsjegyzőül rendelte be.

— **Adóügyi kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Barozay Benedek nyug. főszolgabíró a sátoraljaujhelyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz ideiglenes minőségu adóügyi biztosá neveste ki.

— **Növmagyarositás.** Kiskoru Gross Mórioz Ábrahám helybéli lakos nevét belügyminiszteri engedé ylyel „Düsségu“-re átváltoztatta.

— **Az Általános Népkönyha javára** Nagy Luisa Nagydemásáról 25 K-át küldött be nekünk, amely összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

— **A szalonna és zeir felkutatás.** Az Országos Közélelmezési Hivatal körlevélben felssóította a vidéki hatóságokat, hogy hatóságilag állapítas meg háskutatás alapján a meglevő sair- és szalonkakésleteket, hogy ezeket azután a közgyűszasztés céljaira lofogalhasassák. Magánhástatás.

akokban hási szükséglet címén fejeként és havonként egy kilogramm sairt hagynak meg.

— **A tyuklaera ma csak százasokkal lehet kimenni.** A liba kilója 11—12 korona és a csirkeké is hallatlan ára van. Valószággal dugzagdag embernek kell lenni annak, (lévén csak egyszer hetipiac) az egész heti szükségletét be akarja szerezni. Jól tudjuk, nagyot változott a világsors, de épen ezért a nagy változásért találták ki a háboru alatt a maximálást. Sok mindent maximáltak már, még a szappan árát is, holott az még csak nem is élelmiszter, miért nem tartják hát szükségesnek megállapítani azt a határt, ahol a baromfiak árának emelése is betölti a mértéket. Nem mondjuk, hogy feltétlenül miudenfajta baromfit maximálnanak, de legalább a csirke árát feltétlenül meg kellene hatóságilag állapítani. Egyébként sem lenne rossz a legutóbbi ártáblázatot egy kissé behatóbb vizsgólat, egy kis revizió alá venni.

— **A tojás gyors szállítása.** A Máv. igazgarósága ugy intézkedett, hogy a tojás ezental az elsőrendűen sürgös küldemények csoportjába sorolandó és a tojasküldemények ezekkel együtt továbbítandók.

— **Huz Deku burgonya egy napra.** Az Országos Közélelmezési Hivatal vette most kezébe a burgonyaelállítás intézését és felszóította a Burgonyakészvítő Irodát annak megállapítására, hogy az egyes törvényhatóságoknak mennyi burgonyára van szükségük. A Burgonyakészvítő Iroda a törvényhatóságokhoz kérdőiveket küldött, amelyekben arról kell számot adni, hogy fejenként napi kétszáz gramm burgonyát számítva, május hé végéig mennyi burgonyára van szükség az illető törvényhatóságnak. A burgonya elosztása ennek az alapján fog történni.

— **Az ajtóveretek rekvirálása.** A hivatalos lap szombati száma a honvédelmi miniszter rendeletét közli, amelynek értelmében a rézből készült ajtóvereteket hadioslokra igénybeveszik. A kereskedelmi miniszterium által megbizott vállalatok igazolványos alkalmazottai cserélik ki a rendelet értelmében a réz ajtóvereteket a megfellelő pótvteretekkel. Kivételnek csak a különös történelmi vagy művészeti becsesel bíró ajtóvereteknél van helye.

— **Ne küldjünk romló élelmiszert a katonáknak.** Ismételten megújított tilalom ellenére a táborba még mindig igen sok olyan csomag érkezik, a melyben könnyen romló élelmiszert helyeztek el. Mivel a tábori csomagok szállítása amugy is hosszadalmas és nem ritkán fordul elő az is, hogy a csomagokat többször a csapatok után kell küldeni, mire a csomag a címezett kezéhez jut, tartalma már tönkre is ment, ami az egyre fokozódó élelmiszter hiánya való tekintettel pótolhatatlan kár. A magyar királyi posta- és távirdaigazgatóság ezért ujra kéri a közönséget, hogy a táborba szóló csomagokba romló élelmiszerek elhelyezésétől már nemzetgazdasági okokból is tartózkodjék.

Menyasszonyi kelegye
bevásárlásnál ajánljuk
Szegő Sándor

ruhaáruházunk nagy fehérmelű osztályát. Esőlirangu árak, olcsó árak.

— **„Az lszr. leányegylet“** játékonysélu hangversenye március hó 3-án szombaton lesz megtartva a városi sainházban. Előadása körül egy legutóbb a fővárosban szinre került nagy sikerü vigjáték, néhány háborusmirt kiváló működelvölök magánssámai (monolog, zongora, hegedü, ssavaalatra) töltik ki.

Mai távirataink.**Mindenütt visszavertük az ellenséget.**

Budapest, febr. 26.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti: Keleti hadszíntér:

Mackensen vezértábornagy hadcsoportja: Nincs különös jelentőségű esemény.

József főherceg vezértábornagy arcvonala: A tatár szorostól északnyugatra csapataink kézigiránátharcban visszavertek egy ujab orosz támadást.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Brzezanytól délre visszavertünk egy orosz előretörést. Lucktól nyugatra csapataink rajtaütöttek több ellenséges tábori órsón.

Olasz hadszíntér:

Az tergemelléki arcvonalon és néhány tiroli szakaszon délután ujra erős tüzéségi tüzéségi tűz kezdődött. Vertojbannál csapataink éjjel benyomultak egy erősen megszállt ellenséges árokba, szétrombolták azt és néhány ember kivételével, akiket elfogtak és megemmissítették a védőőrséget.

Délkeleti hadszíntér:

Változatlan.

HÖFER altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Selőttünk 8 ellenséges repülőgépet

Berlin, febr. 26.

A német nagyvezérkar jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Armentieres és az Avre között több szakaszon angol felderítő előretörések hiúsultak meg, a melyeket részben tüzéségi előkészítés után, részben meglepetésszerűen intéztek.

Vernaytól délre a Champagneban a franciák sikertelenül támadtak. A Maas és Mosel között felderítő osztagaink sikeres vállalkozásokat hajtottak végre. Az ellenség tegnap számos légiharcban 8 repülőgépet veszített, kettőt abból a repülőrajból, amely a Saar területen eredménytelenül dobott le bombákat.

Keleti hadszíntér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Az Astól nyugatra visszavertünk orosz portyázó csapatokat, A kovél—lucki vasút

mentén felderítőinknek sikerült egy ellenséges tábori előőrsöt elfogni. Brzezanytól délre, az oroszok részleges támadásai meg-hiúsultak.

József főherceg vezérezredes arcvonala: A Tatár-szorostól északra, mint az előző napon, most is meghiúsult egy nagy erőekkel végrehajtott orosz támadás.

Mackensen vezértábornagy hadcsoportjáról és a macedónarcvonáról nem jelentettek lényeges eseményt.

LUDENDORF,
első főszállásmester.

Kereskedelmit

végzett fiatal ember, esetleg nő alkalmazást nyerhet. — Ajánlat: „Terménykereskedő“ cím alatt a kiadóhivatalba teendő.

Ház eladó

a Jókai-utcza 34. sz., a Deák-utcza 29. számú átjáró ház, továbbá Jósika-utcza 8. számú ház eladó.

Grossman Dávid,
Kossuth Ferencz-u. 9.

TÖRLEI PEZSGÖGYÁR

KÉPVISELETE
SÁTORALJAUJHELYBEN
PRINCZ DÁNIEL
törv. bej. keresked. ügynökségénél
Wekerle-tér 2.

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○
Lónyay-utczán ○
az 52. számú ○
h á z ○
eladó. Értekezni ○
ugyanott lehet. ○
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

Egy jó házból való fiu
tanulónak
• könyvnyomdánkban •
fizetéssel felvétetik.

Klein József
szobafestő tapétázó és mázoló
Saujhely, Rákóczi-u. 63.

I-ső rendü modern kivitel,
legfinomabb bel- és külföldi anyagok.
Telephon 22. sz.